

UNIVERSITETET I OSLO

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

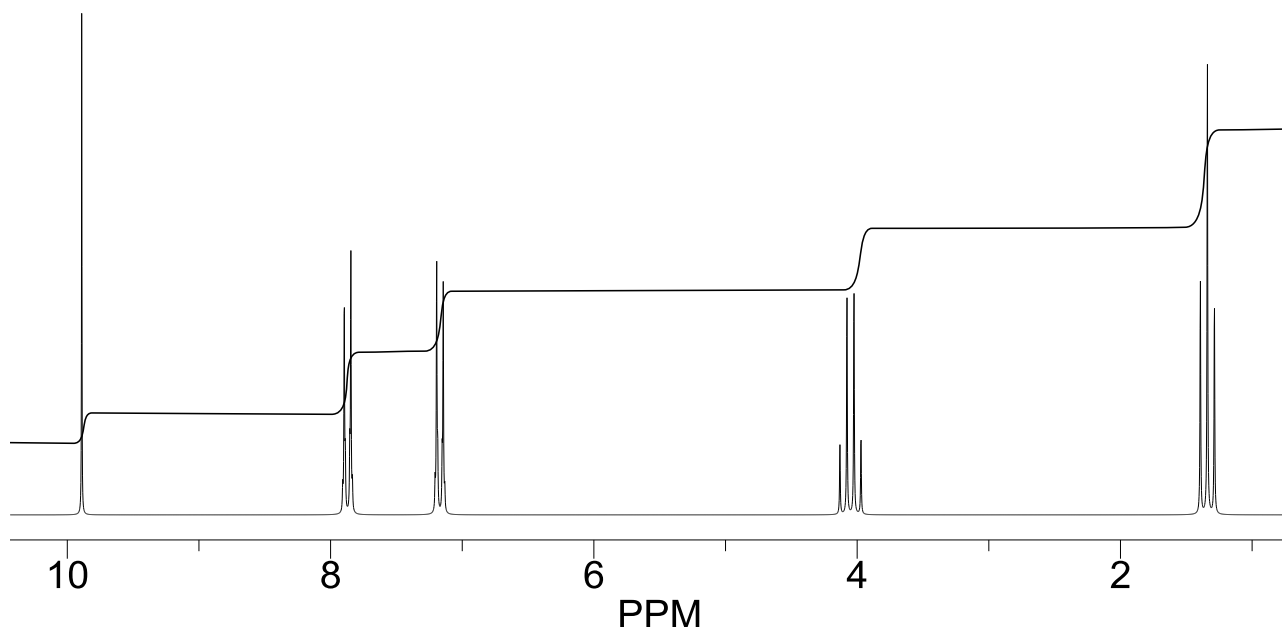
Eksamen (utsatt prøve) i:	KJM 1110 – Organisk kjemi I
Eksamensdag:	14. august 2014
Tid for eksamen:	14:30-18:30
Oppgavesettet er på	4 sider + 2 sider vedlegg
Vedlegg:	2 sider med spektroskopiske data og periodesystemet (bakerst i oppgavesettet)
Tillatte hjelpemidler:	Molekylbyggesett og enkel kalkulator

*Kontroller at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.
Alle 8 oppgaver teller likt.*

Oppgave 1

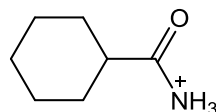
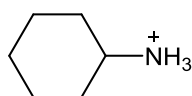
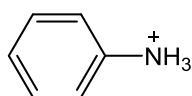
En organisk forbindelse inneholder kun grunnstoffene C, H og O. Massespekteret til forbindelsen viser et tydelig signal for molekyllionet ved $m/z = 150$. Forbindelsen har ^1H NMR-spekteret som er vist nedenfor.

- Hva er forbindelsens molekylformel?
- Foreslå en mulig struktur til forbindelsen. Forklar hvordan den foreslåtte strukturen er i overensstemmelse med alle spektroskopiske data.

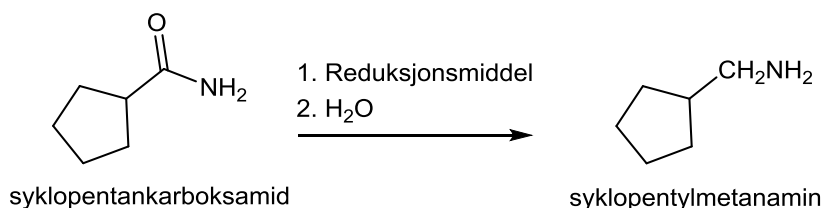

Oppgave 2

- a) Forbindelsene under har svært forskjellige syrestyrker. Hvilken er den sterkeste syren, og hvilken er den svakeste? Grunngi svarene.

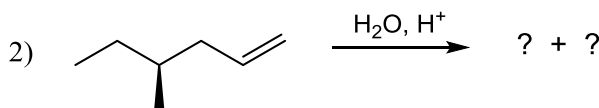
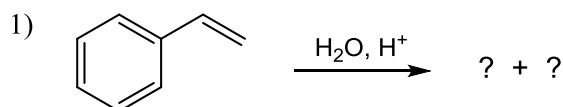
- b) En mastergradsstudent utførte reduksjonen av et amid som vist under. Hun startet med 6,27 g av syklopentankarboksamid og fikk isolert 4,02 g av ren syklopentylmetanamin.
- Hvilket reduksjonsmiddel, LiAlH_4 eller NaBH_4 , bør benyttes til denne reaksjonen? Begrunn svaret.
  - Hva ble utbyttet av syklopentylmetanamin, regnet i % av teoretisk mulig?

Atommasser som kan være nyttige er gitt i periodesystemet i vedlegget.

Oppgave 3

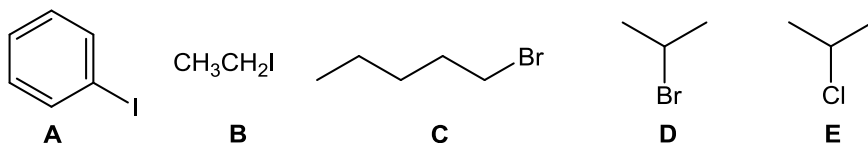
- a) Hver av reaksjonene under fører til syrekatalysert addisjon av vann. Hver reaksjon gir to stereoisomere produkter.

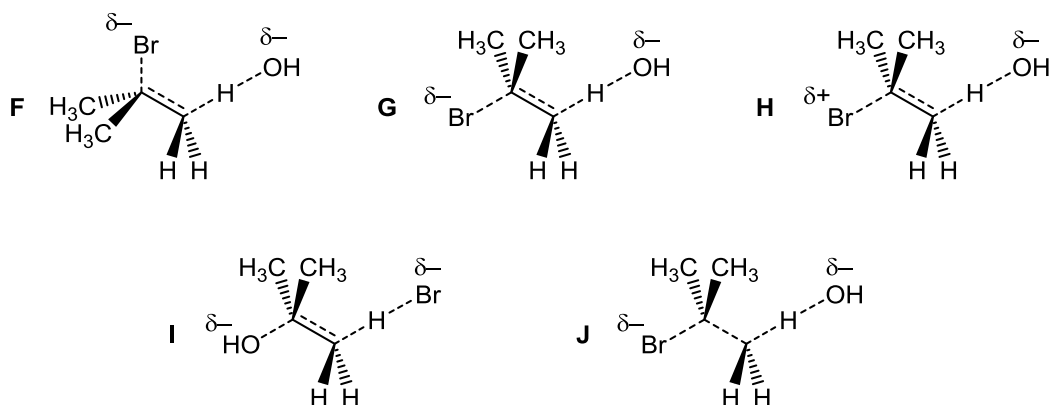
- Tegn strukturene til de to produktene fra reaksjon 1). Forklar hva slags form for stereoisomeri de to produktene har i forhold til hverandre (diastereomerer, enantiomerer, eller annet).
  - Tegn strukturene til de to produktene fra reaksjon 2). Forklar hva slags form for stereoisomeri de to produktene har i forhold til hverandre (diastereomerer, enantiomerer, eller annet).
- b) Hva mener vi med begrepet «racemisk blanding»?
- c) Det dannes en racemisk produktblanding i kun én av reaksjonene 1) og 2). Forklar hvorfor.
- d) Vis mekanismen for reaksjon 1). Bruk elektronparforskyvningspiler.

Oppgave 4

- a) Ranger forbindelsene **A-E** etter økende reaktivitet i S_N2 -reaksjoner. (Start med den som reagerer langsamst). Grunngi svaret.

- b) i) Hvilket av alternativene **F-J** viser overgangstilstanden for E2-reaksjonen mellom 2-brom-2-metylpropan og hydroksidionet? Grunngi svaret.

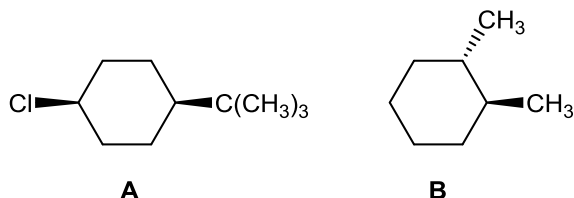

- ii) Vis mekanismen for denne E2-reaksjonen ved bruk av elektronparforskyvningspiler.

Oppgave 5

- a) Hver av disse forbindelsene kan foreligge i to stolkonformasjoner.

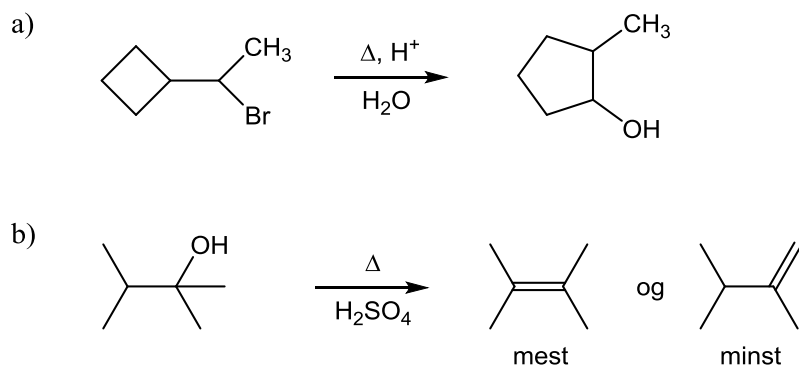
- i) Tegn begge stolkonformasjonene for **A**. Hvilken av de to konformasjonene vil det foreligge mest av ved likevekt?
- ii) Tegn begge stolkonformasjonene for **B**. Hvilken av de to konformasjonene er minst stabil?

- b) Det frigjøres varme når hydrogen (H_2) adderes til alkener i nærvær av katalysatoren PtO_2 .
- i) Flere isomere alkener kan gi 3-metylpentan når det gjennomføres katalytisk hydrogenering med dem. Vis strukturene til alle de mulige alkenene.
- ii) Hvilket av alkenene i i) vil frigi mest varme når det hydrogeneres? Begrunn svaret, gjerne ved bruk av et energidiagram.

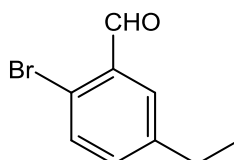
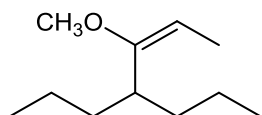
Oppgave 6

Vis og diskuter kort mekanismene for disse to reaksjonene. Benytt elektronparforskyvningspiler.

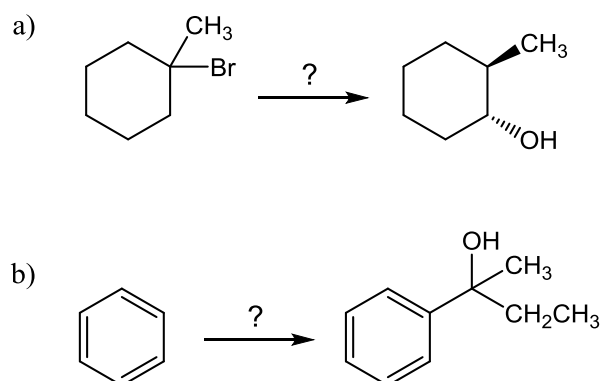
Oppgave 7

- a) Tegn strukturen til disse forbindelsene:
- (*E*)-hept-3-enal
  - (*R*)-4-fluor-4-metylsyklopent-2-enon
  - (1*R*,3*S*)-1,3-dimetylsykloheksan
- b) Gi entydige IUPAC-navn på disse forbindelsene:
- iv)
  - v)

Oppgave 8

Vi ønsker å gjennomføre disse to flertrinns-syntesene. Angi reagenser og strukturer for mellomprodukter. Reaksjonsmekanismer trengs ikke.

¹H NMR kjemiske skift av protoner i forskjellige omgivelser. Dersom protonet er omgitt av flere funksjonelle grupper, vil effektene være omtrent additive (forsterkende).

Type proton		Kjemisk skift (δ)
Referanse	$\text{Si}(\text{CH}_3)_4$	0,0
Alkyl (primær)	—CH_3	0,7-1,3
Alkyl (sekundær)	$\text{—CH}_2\text{—}$	1,2-1,6
Alkyl (tertiær)	>CH—	1,4-1,8
Allylisk	$\text{C}=\text{C}—\text{C}\begin{smallmatrix}\text{H} \\ \text{—} \\ \text{—}\end{smallmatrix}$	1,6-2,2
Metylketon	$\begin{smallmatrix}\text{O} \\ \text{=C} \\ \text{—CH}_3\end{smallmatrix}$	2,0-2,4
Aromatisk metyl	Aryl —CH_3	2,4-2,7
Alkynyl	$\text{—C}\equiv\text{C}—\text{H}$	2,5-3,0
Alkylhalid	>CH—Halogen	2,5-4,0
Alkohol	$\begin{smallmatrix}\text{OH} \\ \text{—C} \\ \text{—}\end{smallmatrix}$	2,5-5,0
Alkohol, eter	$\begin{smallmatrix}\text{O—} \\ \text{—C} \\ \text{—H}\end{smallmatrix}$	3,3-4,5
Vinylisk	$\begin{smallmatrix}\text{—} \\ \text{C}=\text{C} \\ \text{—H}\end{smallmatrix}$	4,5-6,5
Aromatisk	Aryl —H	6,5-8,0
Aldehyd	$\begin{smallmatrix}\text{O} \\ \text{=C} \\ \text{—H}\end{smallmatrix}$	9,7-10,0
Karboksylsyre	$\begin{smallmatrix}\text{O} \\ \text{=C} \\ \text{—O—H}\end{smallmatrix}$	11,0-12,0

Periodesystemet

<div>Periodesystemet</div>																																			
<div>hydrogen 1 H 1.0079</div>												<div>helium 2 He 4.003</div>																							
<div>lithium 3 Li 6.941</div>		<div>beryllium 4 Be 9.0122</div>												<div>boron 5 B 10.811</div>		<div>carbon 6 C 12.011</div>		<div>nitrogen 7 N 14.007</div>		<div>oxygen 8 O 15.999</div>		<div>fluorine 9 F 18.998</div>		<div>neon 10 Ne 20.180</div>											
<div>sodium 11 Na 22.990</div>		<div>magnesium 12 Mg 24.305</div>												<div>aluminium 13 Al 26.982</div>		<div>silicon 14 Si 28.086</div>		<div>phosphorus 15 P 30.974</div>		<div>sulphur 16 S 32.065</div>		<div>chlorine 17 Cl 35.453</div>		<div>argon 18 Ar 39.984</div>											
<div>potassium 19 K 39.098</div>		<div>calcium 20 Ca 40.078</div>		<div>scandium 21 Sc 44.956</div>		<div>titanium 22 Ti 47.867</div>		<div>vanadium 23 V 50.942</div>		<div>chromium 24 Cr 51.996</div>		<div>manganese 25 Mn 54.939</div>		<div>iron 26 Fe 55.845</div>		<div>cobalt 27 Co 58.933</div>		<div>nickel 28 Ni 58.693</div>		<div>copper 29 Cu 63.546</div>		<div>zinc 30 Zn 65.409</div>		<div>gallium 31 Ga 69.723</div>		<div>germanium 32 Ge 72.64</div>		<div>arsenic 33 As 74.922</div>		<div>selenium 34 Se 78.96</div>		<div>bromine 35 Br 79.904</div>		<div>krypton 36 Kr 83.798</div>	
<div>rubidium 37 Rb 85.47</div>		<div>strontium 38 Sr 87.62</div>		<div>yttrium 39 Y 88.91</div>		<div>zirconium 40 Zr 91.23</div>		<div>niobium 41 Nb 92.91</div>		<div>molybdenum 42 Mo 95.94</div>		<div>technetium 43 Tc [98]</div>		<div>ruthenium 44 Ru 101.07</div>		<div>rhodium 45 Rh 102.91</div>		<div>palladium 46 Pd 106.42</div>		<div>silver 47 Ag 107.87</div>		<div>cadmium 48 Cd 112.41</div>		<div>indium 49 In 114.82</div>		<div>tin 50 Sn 118.71</div>		<div>antimony 51 Sb 121.76</div>		<div>tellurium 52 Te 127.60</div>		<div>iodine 53 I 126.90</div>		<div>xenon 54 Xe 131.29</div>	
<div>caesium 55 Cs 132.91</div>		<div>barium 56 Ba 137.33</div>		<div>lutetium 71 Lu 174.97</div>		<div>hafnium 72 Hf 178.49</div>		<div>tantalum 73 Ta 180.95</div>		<div>tungsten 74 W 183.84</div>		<div>rhenium 75 Re 186.21</div>		<div>osmium 76 Os 190.23</div>		<div>iridium 77 Ir 192.22</div>		<div>platinum 78 Pt 195.08</div>		<div>gold 79 Au 196.97</div>		<div>mercury 80 Hg 200.59</div>		<div>thallium 81 Tl 204.38</div>		<div>lead 82 Pb 207.2</div>		<div>bismuth 83 Bi 208.98</div>		<div>polonium 84 Po [209]</div>		<div>astatine 85 At [210]</div>		<div>radon 86 Rn [222]</div>	
<div>francium 87 Fr [223]</div>		<div>radium 88 Ra [226]</div>		<div>lawrencium 103 Lr [262]</div>		<div>rutherfordium 104 Rf [261]</div>		<div>dubnium 105 Db [262]</div>		<div>seaborgium 106 Sg [266]</div>		<div>bohrium 107 Bh [264]</div>		<div>hassium 108 Hs [269]</div>		<div>meitnerium 109 Mt [268]</div>		<div>darmstadtium 110 Ds [271]</div>		<div>roentgenium 111 Rg [272]</div>		<div>ununbium 112 Uub [285]</div>													

lanthanum 57 La 138.91	cerium 58 Ce 140.12	praseodymium 59 Pr 140.91	neodymium 60 Nd 144.24	promethium 61 Pm [145]	samarium 62 Sm 150.36	europium 63 Eu 151.96	gadolinium 64 Gd 157.25	terbium 65 Tb 158.93	dysprosium 66 Dy 162.50	holmium 67 Ho 164.93	erbium 68 Er 167.26	thulium 69 Tm 168.93	ytterbium 70 Yb 173.04
actinium 89 Ac [227]	thorium 90 Th 232.04	protactinium 91 Pa 231.04	uranium 92 U 238.03	neptunium 93 Np [237]	plutonium 94 Pu [244]	americium 95 Am [243]	curium 96 Cm [247]	berkelium 97 Bk [247]	californium 98 Cf [251]	einsteinium 99 Es [252]	fermium 100 Fm [257]	mendelevium 101 Md [258]	nobelium 102 No [259]